

A on s'amaguen les Irene Polo?

Escrit per Anaïs Barnolas
dimecres, 2 de novembre de 2011 12:53

Una tertúlia al Col·legi de Periodistes reivindica el 'reportatgisme' de la periodista de l'època de la Segona República Espanyola

Era cosmopolitana, treballava a peu de carrer, practicava el periodisme d'investigació i d'infiltració, feia cròniques visuals avançant-se al món audiovisual que encara no existia i mai defugia del punt de vista propi i irònic. Així era la periodista de la Segona República Espanyola **Irene Polo** (Barcelona, 1909-Buenos Aires, 1942).

Irene Polo amb Buster Keaton.

A on s'amaguen les Irene Polo?

Escrit per Anaïs Barnolas
dimecres, 2 de novembre de 2011 12:53

Qualitats i maneres de fer periodisme que es troben ben lluny del reporterisme gris i basat en els interessos de les indústries periodístiques que trobem avui dia. Si més no, aquestes van ser unes de les premisses que van coincidir els assistents i assistentes que van intervenir en la tertúlia que es va celebrar el passat dijous al Col·legi de Periodistes sota el títol *És 'reportatgisme' el que es fa avui?*

En el debat hi va participar la llicenciada en filosofia i ciències de la comunicació

Glòria Santa-Maria

, qui juntament amb la investigadora

Pilar Tur

, han recollit les principals cròniques de

Polo

en

La fascinació del periodisme. Cròniques (1930-1936)

de Quaderns Crema (2003).

La primera constatació entre el periodisme de **Polo** i el d'avui dia és que "hi ha hagut un trencament amb aquesta generació", segons el periodista i reporter

Bru Rovira

, atès que "no es parla del periodisme de la Segona República Espanyola en les facultats de periodisme". En segon lloc,

Rovira

va considerar que el periodista hauria de fer com

Polo

i tornar a anar a cobrir els llocs dels fets. Per exemple, la

Polo,

que era una lluitadora incansable dels drets laborals, se'n va a les mines de potassa de Sallent i Súria a investigar les condicions de vida dels miners i per esbrinar si era cert o no el rumor que hi havia sobre que els obrers en vaga venien pagats, cosa que, per cert, li va desmentir l'Ajuntament, en va publicar la crònica sota el títol

Jornades tràgiques. Sallent, el cau de l'angúnia

. "Cal recordar que eren els anys 30 i que

Polo

era una de les poques dones que hi havia a les redaccions i que anar de Barcelona a Sallent a parlar amb els miners no era gens usual", va recordar

Santa-Maria

.

A on s'amaguen les Irene Polo?

Escrit per Anaïs Barnolas
dimecres, 2 de novembre de 2011 12:53

Irene Polo amb Buster Keaton.

Rovira també va destacar l'entreviu -tal com solia dir **Polo**- que li va fer la jove periodista al llavors degà del Col·legi de Periodistes en què ell li confessa que va començar com a linotipista, cosa que segons

Rovira:

A on s'amaguen les Irene Polo?

Escrit per Anaïs Barnolas
dimecres, 2 de novembre de 2011 12:53

“Actualment és impensable. Els degans, directors i caps de secció dels mitjans abans eren els que tenien més experiència. La persona que brillava tenia un lloc a les redaccions”.

Rovira

també va destacar el caràcter espeterrant de

Polo

i de com aconsegueix que les entrevistes es converteixin en converses, ben diferents de com són les entrevistes d'avui dia: “Els periodistes d'ara quan han d'anar a fer una entrevista et demanen què han de preguntar. No es documenten prèviament”.

L'enginy de **Polo** va arribar fins als límits quan, per exemple, en no poder entrevistar al polític **Francesc Cambó**

, va optar per descriure el diputat a través de seguir-lo durant un dia i ho relata a:

A la cacera de quatre paraules de Cambó

. “El que avui se sol fer, llavors va ser una innovació”, va descriure

Santa-Maria

.

Polo

també es fa passar per una seguidora del partit feixista Acción Popular i se'n va fins a Madrid amb cotxe per escoltar el míting a l'Escorial del polític

José María Gil Robles

. O bé la crònica del dia que l'estrella de cinema

Buster Keaton

, a propòsit de la seva visita a Barcelona, se'n va a passar el dia a Sitges.

Polo

l'acompanyarà (foto) i el descriurà "amb una cara d'estaquirot que us arriba al cor, però que no dura. Perquè Buster Keaton és un còmic autèntic" i a qui la periodista provarà de robar-li un somriure per la foto de l'article.

Polo

és una reportera sense péls a la llengua, per això, si ha de criticar la FAI perquè "es fa seu el nom dels obrers pels seus interessos", ho fa, com s'aprecia en l'article

No es fa una vaga amb crims ni amb mentides. Contra la FAI, en defensa dels obrers

. Un article que, escrit una mica més tard i en plena convulsió social, no fora agosarat pensar que potser li hagués costat la vida, com li va passar al periodista

Josep Maria Planes

.

Però actualment existeix alguna **Polo**? A on s'amaga? Què els hi manca als periodistes d'avui dia? “Actitud combativa a primera línia” va respondre **Ro**

vira

, que va confessar no dir-ho amb nostàlgia sinó amb “cabreig”. Segons el periodista, les

A on s'amaguen les Irene Polo?

Escrit per Anaïs Barnolas
dimecres, 2 de novembre de 2011 12:53

empreses periodístiques d'avui dia acaben matant la brillantor, semblant a la de la **Polo**

que pot tenir qualsevol redactor o redactora. La periodista i professora de la UAB

Elvira Altés

, autora del llibre

Les periodistes en el temps de la República

també va estar d'acord amb

Rovira

i va subratllar com: "Amb la tendència que hi va haver a les facultats de buscar l'objectivitat, que no existeix, s'ha despersonalitzat el periodista. I en això també en tenim part de culpa el professorat universitari".

Polo, autodidacta, va començar a escriure als 20 anys pels mitjans més destacats de l'època com la revista *Imatges*, al *Setmanari Gràfic d'Actualitat* i, també, al setmanari madrileny *Mundo Gráfico*

, entre altres. A partir de 1931 va treballar per

La Humanita

t i, a l'ensems, pel setmanari

La Rambla

fins 1934. Va ser redactora de

L'Opinió

, els anys 1933-34, va treballar per

L'Instant

(1935) i pel diari de tarda,

Última Hora

(1935-1936). Segons destaca

Elvira Altés

, el fet que se sentís atreta per les dones era sabut i acceptat per la resta de periodistes. El 29 de gener de 1936,

Polo

s'embarcà cap a Amèrica com a secretària general, directora artística de la posada en escena i cap de premsa de la companyia de

Margarita Xirgu

, a qui admirava com a artista i amiga. Amb l'esclat de la Guerra Civil, la periodista ja no va poder tornar. Durant tres anys va treballar per aquesta companyia, organitzant les tournées pel continent americà fins que el 1939 es dissolgué.

Polo

es va quedar a Buenos Aires, va reprendre la feina de traductora de francès (que, per cert, ja havia fet a Barcelona), ara per les editorials Losada i Sopena, i va aconseguir portar la mare i les germanes a l'Argentina. A partir de 1941 va entrar en una etapa de gran desànim i depressió que la va portar a posar fi a la seva vida, quan tenia 43 anys.